

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Praxis Episcopalis

Piasecki, Paweł

Coloniae Agrippinae, 1620

De scopo Visitationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61608)

rimum pinguefaceret, vestigia, respon- dit, domini.

Ad conseruationem autem, atque ad augmentum Ecclesiasticæ disciplinæ visitationem inæstimabilem vtilitatem afferre, ipsa experientia docet.

Idem etiam maximè apparet in disciplina Monastica, & regulari: vnde non immerito dici solet, tria in suo rigore cōgregationem Carthusianam diu conseruasse, nempè silentium, solitudinem, & visitationem: contra verò inter alias causas, quæ recensentur, excidij,

Clemen. 2. de stat. Mon.

Abb. Sphan.

atque exterminij religionum Germaniæ, hæc vna est, quia non visitabantur. Et (vt paucis expediam) visitatio adeo vtilis, & necessaria est; quia, nisi visitarentur, vt inquit Hof. animæ periclitarentur. Et hinc est, vt idè ait, quòd de iure, seu de cōsuetudine tot sunt Visitatores ordinarij, videlicet, Archipresbyter, Archidiaconus, Episcopus, Archiepiscopus, Legatus, & Papa, vt nempè cautius curentur animæ. Vtilitas etiam Visitacionis ex nunc de eius scopo dicendis plenius patebit.

de cau. exter. relig. Germ.

Hof. in sum de of. Arch.

CAPVT II. De scopo Visitationis.

CVM Visitator, medici, amici, & pastoris personas præcipuè sustinere videatur, præcipuus erit visitacionis scopus infirmitates curare, miserorum necessitates subleuare, subditorumque actiones vnire, ac regulare, vt S. Ant. latè, ac pulchri è demonstrat.

S. Ant. in lum. par. 3. tit. 21 c. 5. P. auin. par. 1. q. 1.

Vel breuius, vt ex P. auin. colligitur, Visitationis scopus est, reformatio status Ecclesiarum, personarum, ac rerum Ecclesiasticarum, nec non morum Laicorum, ad Dei optimi maximi honorem, animarumque salutem.

sess. 22. c. 5.

Vel vt in sacro Conc. Trid. habetur, vt quæ ad Dei cultum, ad animarum salutem, & ad pauperes sustentandos instituta sunt, visitatores cognoscant, & exequantur.

sess. 24. c. 3.

Vel, vt in eodem specialius dicitur, præcipuus visitacionis scopus est sanam, orthodoxamque doctrinam expulsis heresibus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cæ-

teraque prout locus, tempus, & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere.

Debet etiam Visitator maximè prospicere, vt Ecclesiæ, quæ reparatione indigent, reparentur, & cura animarum, alijsque debitis obsequijs non fraudentur: & quæcunque ad Dei cultum spectant, diligenter curentur, atque ijs, vbi oportet, prouideatur, sed licet Visitator hæc omnia maximo studio curare debeat, hoc tamen præcipuè, vt Ecclesiasticorum mores, & actus reformentur; qui aliorum in omnibus forma, & exemplū esse debent; & à quibus tanquam ex fonte ferè omnia bona, & mala scaturire experientia demonstrat.

Conc. Trid. sess. 7. c. 5. Sess. 22. c. 5.

P. auin. par. 1. q. 1.

Et ex his omnibus simul iunctis non solum præcipuus, sed totus visitacionis scopus habetur:

Ex prædictis autem duo præcipuè inferuntur, quæ maximè Visitatores obseruare, ac semper meminisse debent: Primū est, Visitatorem non se ipsum, id est, non vtilitatē, non cōmodum, non hono-

hono-

e. cum
Aposto.
e. pro-
curatores
de consi-
bus.

Carth.
in opus-
ul. de re-
gim. Ar-
chid. c.
27.

honorem proprium querere debere; cū hic nullum de hoc verbum habeatur; sed ad Dei cultum, ad animarumque salutē pertinent; hoc est, non quæ sua sunt, sed quæ sunt Christi. Alterum est, Visitationem, cum res tantiponderis sit, non negligenter, & remissè, vel, quod peius est, iniuste tractandam esse; sed omni diligentia, & iustitia: nam ex eo, quod visitationes remissè, seu negligenter, atq; iniuste fiunt, rigor disciplinæ, vigor iustitiæ, conuersatio bona lamentabiliter, ac maximè pereunt: ita ex eo, quod diligenter, ac iuste fiunt, disciplina, iustitia,

conuersatio in subditis virtuosa præcipuè conseruantur, ac florent. ideo non immeritò redarguuntur illi, qui tanquam cursores, & rhedarij sic celeriter se expediunt, vt eis tres, & quatuor Ecclesias in die vidisse sufficiat.

Fusch.
lib. 1. c. 1.
sub n. 11.

Et damnum, quod huiusmodi visitationes, (si eas visitationes, & non potius visitationis cortices, appellare volumus) afferre solent in vnius collegiatae visitatione expertus sum: nam statim, vt fatebantur ibi omnes, post quandam visitationem omnis disciplina corrui, & etiā residentia in choro fuit intermissa.

CAPVT III. Visitator qualis esse debet.

De qua-
litate
Visitan-
tium
latè
Pau. p. 1.
quæst. 1.
Pet. p. 1.
q. 4.
Fusch. li.
1. c. 3. E-
piscop.
Com. de
visit. lib.
1. c. 4.
e. disci-
plina.
dist. 45.
cum
simil.

VISITATOR, qui alios reformare intendit, ipse prius talis esse debet, quales alios esse cupit; præcipuè autem in actu visitationis, non solum omni vitio, ac vitij suspicione carere; verum etiam se omnibus virtutibus ornatum, cumulatūque præbere debet.

Charitatem præcipuè erga omnes habeat, ita tamen, vt illam cum iustitia exerceat; & vbi seueritate opus sit, ita illa vtatur, vt cum charitate semper coniuncta esse cognoscatur. grauitatem in omnibus, maximè verò in verbis, gestibus, & vestitu conseruet, ita tamen ne humanitatis obliuiscatur suæ, &c.

Sit iustus, non respiciendo qualescunque personas: neque amicorum commoda, neque inimicorum dispendia querat; sed tantum honorem Dei præ oculis gerat, sit sapiens, & prudens, ne modica moueatur suspicione, quæ sapientis animum immutare non debet; neque hæset, vbi non est hæsitandum. In omnibus, maxime in arduis, tria præcipuè

semper attendat, videlicet, quod liceat secundum æquitatem, quod deceat secundum honestatem, & quod expediat secundum vtilitatem. Sit fortis, vt viriliter agat; neque desperet, si maximis difficultatibus, & persecutionibus sit circumseptus: sed pro viribus faciat quicquid potest, meliora semper sperando. Sit diligens, vt citò (sicut tamen res exigat) se expediat. Maximè verò in principio seueritate, in progressu diligentia, in fine iustitia vtatur: sed cum seueritate sit lenitas, cum diligentia prudentia, cū iustitia denique pietas, & misericordia secundum diuersitatem casuum. Sit secretus ipse, curetq; Notarium, & alios esse secretos, ne occulta; præcipuè Clericorum, laicis præsertim sine necessitate prodantur. Rectè sciat, & memoria iugiter teneat, quales facultates habeat, ne concedat, quod nō potest; neq; neget, quod honestè concedere debet: omnia autem gratis concedat, nec non à Notario concedi faciat, ea videlicet, quæ

A 2

tunc